

Latvijas Meža nozares arodbiedrība brīdina par sekām, samazinot finansējumu Valsts meža dienestam

Latvijas Meža nozares arodbiedrība (LMNA) pauž nopietnas bažas par plānoto 1,8 miljonu eiro budžeta samazinājumu Valsts meža dienestam (VMD) 2026. gadā, kas var būtiski ietekmēt nozares drošību, ilgtspēju un nodarbinātību. Oficiālā vēstulē LMNA aicina Finanšu un Zemkopības ministrijas izvērtēt šī lēmuma sekas un sadarbībā ar sociālajiem partneriem rast risinājumu, kas nebojā valsts funkciju izpildi un tautsaimniecības stabilitāti.

Budžeta samazinājums – drauds VMD kapacitātei

Esošajos ekonomiskajos un ģeopolitiskajos apstākļos ir ārkārtīgi svarīgi veikt birokrātijas mazināšanas, procesu optimizācijas un līdz ar to arī izdevumu samazināšanas pasākumus valsts pārvaldē, tostarp Zemkopības ministrijas pakļautības iestādēs. Tomēr LMNA uzsver, ka **jebkuri taupības pasākumi ir jāīsteno ar apdomu, ilgtermiņa ietekmes izvērtējumu, kā arī plašāku skatījumu uz saistītiem procesiem un mērķiem valstī kopumā.**

Kristīne Rapa, LMNA priekšsēdētāja: *"Neapšaubāmi, Latvijā šobrīd prioritāte numur viens ir valsts drošība. Tās pamats ir arī mūsu spējā nodrošināt ekonomisko neatkarību un tautsaimniecības attīstību. Tas nozīmē nodrošināt ienākumus valsts budžetā, kas balstās uz vietējiem, ilgtspējīgi iegūtiem resursiem un pēc iespējas garākām, vietējām vērtību ķēdēm. Meža nozare ar savu pienesumu eksportā, darba vietām reģionos un plašo ekonomisko ekosistēmu šajā ziņā ir būtisks stabilitātes garants. Vēl vairāk - zemkopības ministrs publiski paudis aicinājumu pastiprināt mežā uzkrāto koksnes resursu izmantošanu, lai nodrošinātu papildu ienākumus valsts aizsardzībai. Diemžēl, to var izrādīties neiespējami realizēt, ja vienlaikus tiks vājināta VMD kapacitāte, kas nodrošina meža apsaimniekošanas un izmantošanas uzraudzību, ugunsapsardzību un normatīvo aktu ievērošanu."*

Valsts meža dienests 2024.gadā jau ir veicis būtisku strukturālu reformu, tostarp likvidējot 60,5 amata vietas, samazinot virsmežniecību skaitu un nododot finanšu grāmatvedības uzskaiti Valsts kases vienotajam pakalpojumu centram. Plānotais budžeta samazinājums rada risku, ka dienests zaudēs profesionālus darbiniekus, kuru aizvietošana ir gan laikietilpīga, gan dārga. **Zems, kvalifikācijas prasībām neatbilstošs atalgojums un paaugstināts darba apjoms jau šobrīd veicina izdegšanu, kadru mainību un vājina VMD rīcībspēju, kas apdraud Latvijas meža politikas mērķa – meža un meža zemju ilgtspējīgas apsaimniekošanas – īstenošanu.**

Tikpat satraucošs ir risks, ka valsts budžeta taupības rezultātā var tikt vājināta mežu ugunsapsardzība, tā iegūstot nevis efektivitāti, bet faktiski sagraujot esošo, gadiem uzturēto un attīstīto sistēmu. Atgādinām, ka meža ugunsdzēsības stacijas un to pilnvērtīga darbība klasificēta kā D kategorijas kritiskā infrastruktūra valsts apdraudējuma gadījumā. **Samazinot šīs jomas budžetu, valsts pakļauj sevi ievērojamiem vides, sociāliem un ekonomiskiem riskiem – potenciāli arī cilvēku dzīvības zaudējumiem.** Īpaši ņemot vērā klimata pārmaiņas, kuru ietekmē ugunsgrēku platību pieaugums jau tiek novērots Eiropas mērogā.

Arodbiedrības nostāja – taupībai jābūt pamatotai un pārdomātai

Lai Zemkopības ministrijas pakļautībā esošajā VMD izmaksu optimizācija tiktu veikta jēgpilni, neapdraudot dienesta būtiskāko funkciju veikšanu, LMNA aicina izvērtēt nepieciešamību izmantot VMD budžeta līdzekļus vairāk nekā 100 tūkstošus eiro apmērā par ekspertu atzinumiem mikroliegumu noteikšanā. Tāpat pastāv iespēja pārskatīt VMD pakalpojumu cenrāžus, īpaši par ciršanas atļauju izsniegšanu, ja valstī tiek pastiprināta mežā uzkrāto koksnes resursu izmantošana.

Aicinājums uz līdzsvarotu un sociāli atbildīgu rīcību

K. Rapa norāda: "Arodbiedrība vērs uzmanību uz to, ka sociālais taisnīgums un ilgtspējīga pārvaldība ir noteikti arī Latvijas Republikas Satversmē. Latvijas valsts pastāv Latvijas tautas interesēs, un jebkuri budžeta lēmumi jāvērtē no cilvēka labklājības, darba tiesību, drošības un vides ilgtspējas skatupunkta. Tāpēc Finanšu un Zemkopības ministrijas tiek aicinātas kopīgi ar sociālajiem partneriem veidot pārdomātu un sabalansētu pieeju budžeta samazinājumam, kas neveicina nodarbinātības samazināšanu reģionos, nedraud ar valsts funkciju bīstamu vājināšanu, bet atbalsta drošas, ilgtspējīgas un uz vietējiem resursiem balstītas tautsaimniecības veidošanu."